



Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 3. rujna 2015.
(OR. en)

11161/15

**Međuinstitucijski predmet:
2015/0125 (NLE)**

ASIM 67

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: ODLUKA VIJEĆA o uvođenju privremenih mjera u području međunarodne zaštite u korist Italije i Grčke

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2015/...

od ...

**o uvođenju privremenih mjera u području međunarodne zaštite
u korist Italije i Grčke**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije , a posebno njegov članak 78. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹,

¹ Mišljenje od ... (još nije objavljeno u Službenom listu).

budući da:

- (1) U skladu s člankom 78. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”), u slučaju da se jedna ili više država članica nađe u hitnoj situaciji zbog iznenadnog priljeva državljana trećih zemalja, Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, može donijeti privremene mjere u korist dotične države članice ili dotičnih država članica.
- (2) U skladu s člankom 80. UFEU-a, politike Unije u području graničnih kontrola, azila i imigracija te njihova provedba trebaju se uređivati načelom solidarnosti i pravedne podjele odgovornosti među državama članica, a akti Unije doneseni u tom području trebaju sadržavati odgovarajuće mjere za primjenu tog načela.
- (3) Nedavna krizna situacija u Sredozemlju potaknula je institucije Unije da odmah priznaju postojanje izvanrednih migracijskih tokova u toj regiji i poduzmu konkretne mjere solidarnosti u korist najizloženijih država članica. Konkretno, na zajedničkom sastanku ministara vanjskih i unutarnjih poslova 20. travnja 2015., Komisija je predstavila plan od deset točaka koji sadrži izravne mjere koje treba poduzeti kao odgovor na tu krizu, među ostalim i obvezu razmatranja mogućnosti mehanizma hitnog premještanja.

- (4) Na svojem sastanku 23. travnja 2015. Europsko vijeće odlučilo je, među ostalim, ojačati unutarnju solidarnost i odgovornost, a posebno se obvezalo povećati hitnu pomoć najizloženijim državama članicama i razmotriti mogućnosti organizacije hitnog premještanja među državama članicama na dobrovoljnoj osnovi te rasporediti timove Europskog potpornog ureda za azil (EASO) u najizloženije države članice s ciljem zajedničke obrade zahtjeva za međunarodnu zaštitu, uključujući registraciju i uzimanje otisaka prstiju.
- (5) U rezoluciji od 28. travnja 2015. Europski parlament ponovno je naglasio potrebu da Unija svoj odgovor na nedavne tragedije na Sredozemlju temelji na solidarnosti i pravednoj podjeli odgovornosti te pojača napore u tom području naspram onih država članica koje prihvaćaju najveći broj izbjeglica i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, u apsolutnom ili relativnom smislu.
- (6) Europsko vijeće je na sastanku 25. i 26. lipnja 2015., među ostalim, odlučilo da bi se napredak trebao usporedno postići u pogledu triju ključnih dimenzija: premještanja / ponovnog naseljavanja, vraćanja / ponovnog prihvata / reintegracije i suradnje sa zemljama porijekla i tranzitnim zemljama. Europsko vijeće je, u svjetlu trenutačne hitne situacije i predanosti jačanju solidarnosti i odgovornosti, postiglo poseban dogovor o privremenom i iznimnom premještanju 40 000 osoba kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita iz Italije i iz Grčke u druge države članice tijekom razdoblja od dvije godine. Pozvalo je na brzo donošenje odluke Vijeća kako bi se postigao taj cilj i zaključilo da bi države članice u tu svrhu trebale konsenzusom postići dogovor o raspodjeli za takve osobe, odražavajući posebne položaje država članica.

- (7) Posebni položaji država članica proizlaze posebno iz migracijskih tokova u drugim geografskim regijama, kao što je migracijski put zapadnog Balkana.
- (8) Nekoliko država članica suočilo se sa znatnim povećanjem ukupnog broja migranata, uključujući podnositelje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koji su na njihova državna područja stigli u 2014. i u prvim mjesecima 2015. Više država članica primilo je hitnu financijsku pomoć od Komisije i operativnu potporu od EASO-a kako bi im se pomoglo da se uspješnije nose s tim povećanjem.
- (9) Među državama članicama u kojima su zabilježene situacije znatnog pritiska i u svjetlu nedavnih tragičnih događaja na Sredozemlju, posebno su se Italija i Grčka suočile s dotad nezabilježenim dotokom migranata, uključujući podnositelje zahtjeva za međunarodnu zaštitu kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita, koji dolaze na njihova državna područja i stvaraju znatan pritisak na njihove migracijske sustave i sustave azila.

- (10) Prema podacima Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama (Frontex) središnje i istočne sredozemne rute bile su rute kojima se najčešće koristilo za nezakonite prelaske granica Unije u 2014. U 2014. je na nezakonit način samo u Italiju stiglo više od 170 000 migranata, što je u odnosu na 2013. povećanje od 277 %. Stalan rast zabilježen je i u Grčkoj u koju je pristiglo više od 50 000 nezakonitih migranata, što je u odnosu na 2013. povećanje od 153 %. Ukupan broj dodatno je povećan tijekom 2015. U prvih šest mjeseci 2015. u Italiji je zabilježeno povećanje od 5 % nezakonitih prelazaka granice u usporedbi s istim razdobljem prošle godine. Grčka se tijekom istog razdoblja suočila s naglim porastom broja nezakonitih prelazaka granice koji je šest puta veći od zabilježenog broja tijekom prvih šest mjeseci 2014. (više od 76 000 u razdoblju od siječnja do lipnja 2015. u usporedbi s 11 336 u razdoblju od siječnja do lipnja 2014.). Znatian udio ukupnog broja nezakonitih migranata u te dvije regije činili su migranti s državljanstvima koja, na temelju podataka Eurostata, imaju visoku stopu priznavanja na razini EU-a.
- (11) Prema podacima Eurostata 64 625 osoba u 2014. je zatražilo međunarodnu zaštitu u Italiji, u usporedbi s 26 920 u 2013. (što predstavlja povećanje od 143 %). Slabiji porast broja zahtjeva zabilježen je u Grčkoj u kojoj je zahtjeve podnijelo 9 430 osoba (što predstavlja povećanje od 15 %). U prvom tromjesečju 2015. 15 250 osoba zatražilo je međunarodnu zaštitu u Italiji (što predstavlja povećanje od 47 % u odnosu na prvo tromjesečje 2014.), a 2 615 osoba zatražilo je međunarodnu zaštitu u Grčkoj (što predstavlja povećanje od 28 % u odnosu na prvo tromjesečje 2014.).

- (12) U okviru migracijske politike i politike azila dosad su poduzete mnoge mjere radi pružanja potpore Italiji i Grčkoj, među ostalim pružanjem znatne hitne pomoći i operativne potpore EASO-a. Italija je bila drugi, a Grčka treći najveći korisnik sredstava isplaćenih u razdoblju od 2007. do 2013. u okviru općeg programa „Solidarnost i upravljanje migracijskim tokovima” (SOLID), a uz to su tim dvjema državama dodijeljena znatna sredstva za hitne slučajeve. Italija i Grčka vjerojatno će ostati glavni korisnici Fonda za azil, migracije i integraciju (FAMI) u razdoblju od 2014. do 2020.
- (13) Zbog aktualne nestabilnosti i sukoba u neposrednom susjedstvu Italije i Grčke, vrlo je vjerojatno da će se na njihove migracijske sustave i sustave azila i dalje stvarati značajan i povećan pritisak, uz znatan udio migranata kojima bi mogla biti potrebna međunarodna zaštita. To pokazuje da je zaista potrebno solidarizirati se s Italijom i Grčkom i dopuniti dosadašnja djelovanja privremenim mjerama u području azila i migracija.
- (14) Istovremeno, Italija i Grčka trebale bi osigurati strukturna rješenja kako bi ublažile izniman pritisak na svoje sustave azila i migracijske sustave. Stoga bi uz mjere utvrđene ovom Odlukom Italija i Grčka trebale uspostaviti čvrst i strateški okvir kako bi odgovorile na kriznu situaciju i kako bi se intenzivirao tekući proces reformi u tim područjima. U tom pogledu, i Italija i Grčka trebale bi svaka na dan stupanja na snagu ove Odluke Komisiji predstaviti hodogram koji bi trebao sadržavati odgovarajuće mjere u području azila, prvog prihvata i vraćanja u svrhu jačanja kapaciteta, kvalitete i učinkovitosti njihovih sustava u tim područjima, kao i mjere za osiguravanje odgovarajuće provedbe ove Odluke kako bi im se omogućilo da se, nakon prestanka primjene ove Odluke, bolje nose s mogućim povećanim priljevom migranata na svojim državnim područjima.

- (15) Imajući na umu da je Europsko vijeće postiglo dogovor o paketu međusobno povezanih mjera, Komisiji bi se, prema potrebi i nakon što se dotičnoj državi pruži prilika da izloži svoje stajalište, trebala povjeriti ovlast za suspenziju primjene ove Odluke na ograničeno razdoblje ako Italija i Grčka u tom pogledu ne budu poštovale svoje obveze.
- (16) Ako neka država članica bude suočena sa sličnom hitnom situacijom zbog iznenadnog priljeva državljana trećih zemalja, Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, može donijeti privremene mjere u korist dotične države članice, na temelju članka 78. stavka 3. UFEU-a. Takve mjere mogu uključivati, prema potrebi, suspenziju obveza te države članice predviđenih ovom Odlukom.
- (17) U skladu s člankom 78. stavkom 3. UFEU-a predviđene mjere u korist Italije i Grčke trebale bi biti privremene naravi. Razdoblje od 24 mjeseca razumno je s obzirom na to da je cilj osigurati da mjere predviđene ovom Odlukom imaju stvarni utjecaj u pogledu potpore Italiji i Grčkoj pri rješavanju znatnih migracijskih tokova na njihovim državnim područjima.

- (18) Mjere premještanja iz Italije i iz Grčke, kako su predviđene ovom Odlukom, povlače za sobom privremeno odstupanje od pravila utvrđenog u članku 13. stavku 1. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ prema kojem bi Italija i Grčka inače bile odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu temeljenog na kriterijima utvrđenima u poglavlju III. te Uredbe, kao i privremeno odstupanje od postupovnih koraka, među ostalim rokova, utvrđenih u člancima 21., 22. i 29. te Uredbe. Ostale odredbe Uredbe (EU) br. 604/2013, uključujući provedbena pravila utvrđena u Uredbi Komisije (EZ) br. 1560/2013² i Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 118/2014³ i dalje se primjenjuju, kao i u njima navedena pravila u vezi s obvezom države članice koja obavlja transfer da pokrije troškove transfera podnositelja zahtjeva u državu članicu premještanja i u vezi sa suradnjom na transferima među državama članicama, kao i u vezi s prijenosom podataka putem elektroničke komunikacijske mreže „DubliNet”.

¹ Uredba (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o uvođenju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva (SL L 180, 29.6.2013., str. 31.).

² Uredba Komisije (EZ) br. 1560/2003 od 2. rujna 2003. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 343/2003 o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji državljani treće zemlje podnosi u jednoj od država članica (SL L 222, 5.9.2003., str. 3.).

³ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 118/2014 od 30. siječnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1560/2003 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 343/2003 o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji državljani treće zemlje podnosi u jednoj od država članica (SL L 39 8.2.2014., str. 1.).

Ova Odluka također povlači za sobom odstupanje od pristanka podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu iz članka 7. stavka 2. Uredbe (EU) br. 516/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.¹

- (19) Mjere premještanja ne oslobađaju države članice od potpune primjene Uredbe (EU) br. 604/2013, među ostalim odredaba koje se odnose na spajanje obitelji, posebnu zaštitu maloljetnika bez pratnje i diskrecijsku klauzulu iz humanitarnih razloga.
- (20) Trebalo je odrediti koje kriterije primijeniti pri odlučivanju o tome koje podnositelje zahtjeva i koliko njih treba premjestiti iz Italije i iz Grčke, ne dovodeći u pitanje odluke na nacionalnoj razini o zahtjevima za azil. Jasan i upotrebljiv sustav predviđen je na temelju praga koji odgovara prosječnoj stopi odluka na razini Unije kojima se odobrava međunarodna zaštita u prvostupanjskim postupcima, kako je utvrdio Eurostat, u odnosu na ukupan broj prvostupanjskih odluka na razini Unije o zahtjevima za međunarodnu zaštitu, na temelju najnovijih dostupnih statističkih podataka. S jedne strane, tim bi se pragom moralo osigurati, u najvećoj mogućoj mjeri, da svi podnositelji zahtjeva kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita budu u mogućnosti da u potpunosti i brzo ostvare svoja prava na zaštitu u državi članici premještanja. S druge strane, time bi se u najvećoj mogućoj mjeri moralo spriječiti za podnositelje zahtjeva za koje je vjerojatno da će primiti negativnu odluku u vezi sa zahtjevom da budu premješteni u drugu državu članicu, čime bi se neopravdano produljio njihov boravak u Uniji. Za potrebe ove Odluke trebalo bi upotrijebiti prag od 75 % temeljen na najnovijim ažuriranim tromjesečnim podacima Eurostata za prvostupanjske odluke.

¹ Uredba (EU) br. 516/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju, o izmjeni Odluke Vijeća 2008/381/EZ i o stavljanju izvan snage odluka br. 573/2007/EZ i br. 575/2007/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te Odluke Vijeća 2007/435/EZ (SL L 150, 20.5.2014., str. 168.).

- (21) Privremene mjere namijenjene su smanjenju znatnog pritiska na sustave azila Italije i Grčke, posebno premještanjem znatnog broja podnositelja zahtjeva kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita, a koji su u državno područje Italije ili Grčke ušli nakon datuma stupanja na snagu ove Odluke. Na temelju ukupnog broja državljana trećih zemalja koji su u 2014. u Italiju ili Grčku ušli nezakonitim putem te broja onih kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita, ukupno 40 000 podnositelja zahtjeva kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita trebalo bi premjestiti iz Italije i iz Grčke. Taj broj odgovara približno 40 % ukupnog broja državljana trećih zemalja kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita, a koji su 2014. u Italiju ili Grčku ušli neregularnim putem. Stoga mjere premještanja predložene u ovoj Odluci predstavljaju pravednu podjelu tereta između Italije i Grčke s jedne strane i država članica s druge strane. Na temelju istih ukupnih dostupnih podataka za 2014. i za prva četiri mjeseca 2015. za Italiju i Grčku, 60 % tih podnositelja zahtjeva trebalo bi premjestiti iz Italije odnosno 40 % iz Grčke.
- (22) Dana 20. srpnja 2015., razmatrajući poseban položaj država članica, predstavnici vlada država članica, sastajući se u okviru Vijeća, konsenzusom su usvojili rezoluciju o raspodjeli 40 000 osoba kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita iz Italije i iz Grčke. Tijekom razdoblja od dvije godine 24 000 osobe iz Italije i 16 000 osoba iz Grčke trebalo bi premjestiti u druge države članice.

- (23) Fondom za azil, migracije i integraciju (FAMI) osnovanim Uredbom (EU) br. 516/2014 pruža se potpora aktivnostima podjele opterećenja o kojima su se države članice usuglasile te je taj Fond otvoren razvoju novih politika u tom području. Člankom 7. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 516/2014 predviđa se mogućnost da države članice provode mjere koje se odnose na transfer podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru njihovih nacionalnih programa, dok se člankom 18. Uredbe (EU) br. 516/2014 predviđa mogućnost paušalnog iznosa od 6 000 EUR za transfer korisnika međunarodne zaštite iz druge države članice.
- (24) U cilju provedbe načela solidarnosti i pravedne podjele odgovornosti te budući da je ova Odluka svojevrsan daljnji razvoj politike u tom području, primjereno je osigurati da države članice koje iz Italije i Grčke premještaju podnositelje zahtjeva kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita u skladu s ovom Odlukom prime paušalni iznos za svaku premještenu osobu koji je jednak paušalnom iznosu predviđenom člankom 18. Uredbe (EU) br. 516/2014, točnije 6 000 EUR, i koji se odobrava primjenom istih postupaka. To povlači za sobom ograničeno, privremeno odstupanje od članka 18. Uredbe 516/2014 jer bi paušalan iznos trebalo platiti za premještene podnositelje zahtjeva umjesto za korisnike međunarodne zaštite. Takvo privremeno širenje opsega potencijalnih primatelja paušalnog iznosa nedvojbeno se smatra sastavnim dijelom hitnog mehanizma uspostavljenog ovom Odlukom.
- (25) Potrebno je osigurati brzu uspostavu postupka premještanja i praćenje provedbe privremenih mjera uz blisku administrativnu suradnju među državama članicama i operativnu potporu koju će pružiti EASO.

- (26) Sve dok se ne obavi transfer podnositelja zahtjeva, tijekom postupka premještanja trebalo bi uzeti u obzir državnu sigurnost i javni red. Uz potpuno poštovanje temeljnih prava podnositelja zahtjeva, uključujući relevantna pravila o zaštiti podataka, ako država članica ima opravdane razloge smatrati da podnositelj zahtjeva predstavlja opasnost za državnu sigurnost ili javni red, o tome bi trebala obavijestiti druge države članice.
- (27) Pri odlučivanju koje bi podnositelje zahtjeva kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita trebalo premjestiti iz Italije i iz Grčke, prednost bi trebalo dati ugroženim podnositeljima zahtjeva u smislu članaka 21. i 22. Direktive 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹. U tom pogledu, sve posebne potrebe podnositelja zahtjeva, uključujući zdravlje, trebale bi biti primarna briga. Najbolji interesi djeteta trebali bi se uvijek smatrati primarnom brigom.
- (28) Osim toga, kako bi se odlučilo koja bi konkretna država članica trebala biti država članica premještanja, posebnu pažnju trebalo bi posvetiti posebnim kvalifikacijama i karakteristikama dotičnih podnositelja zahtjeva, kao što su njihove jezične vještine, kao i druge informacije o podnositelju temeljene na dokazanim obiteljskim, kulturnim ili društvenim vezama koje bi olakšale njihovu integraciju u državu članicu premještanja. Nadalje, kad je riječ o posebno ugroženim podnositeljima zahtjeva, trebalo bi razmotriti kapacitet države članice premještanja kako bi se tim podnositeljima zahtjeva pružila odgovarajuća potpora, kao i nužnost pravedne raspodjele tih podnositelja zahtjeva među državama članicama. Uz dužno poštovanje načela nediskriminacije države članice premještanja mogu navesti svoje preferencije za podnositelje zahtjeva uvažavajući gore navedene podatke, a na temelju kojih Italija i Grčka, savjetujući se s EASO-om i, prema potrebi, časnicima za vezu, mogu izraditi popis mogućih podnositelja zahtjeva utvrđenih za premještanje u tu državu članicu.

¹ Direktiva 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju standarda za prihvatanje podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (SL L 180, 29.6.2013., str. 96.).

- (29) Imenovanjem časnika za vezu u Italiji i u Grčkoj od strane države članice trebala bi se olakšati učinkovita provedba postupka premještanja, uključujući odgovarajuće utvrđivanje podnositelja zahtjeva koje bi se moglo premjestiti, posebno uzimajući u obzir njihovu ugroženost i kvalifikacije. U pogledu imenovanja časnika za vezu u Italiji i u Grčkoj i izvršenja njihovih zadaća, država članica premještanja i Italija i Grčka trebale bi razmjenjivati sve relevantne informacije i nastaviti usko surađivati tijekom cijelog postupka premještanja.
- (30) Pravna i postupovna jamstva utvrđena u Uredbi (EU) br. 604/2013 i dalje se primjenjuju u pogledu podnositelja zahtjeva obuhvaćenih ovom Odlukom. Osim toga, podnositelje zahtjeva trebalo bi obavijestiti o postupku premještanja utvrđenom u ovoj Odluci te ih obavijestiti o odluci o premještanju koja predstavlja odluku o transferu u smislu članka 26. Uredbe (EU) br. 604/2013. S obzirom na to da podnositelj zahtjeva na temelju prava EU-a nema pravo na odabir države članice odgovorne za njegov zahtjev, podnositelj zahtjeva trebao bi imati pravo na učinkovit pravni lijek protiv odluke o premještanju u skladu s Uredbom (EU) br. 604/2013 samo u pogledu poštovanja njegovih temeljnih prava. U skladu s člankom 27. te Uredbe države članice u svojem nacionalnom pravu mogu utvrditi da žalba na odluku o transferu ne suspendira automatski transfer podnositelja zahtjeva, već da dotična osoba ima mogućnost zahtijevati suspenziju provedbe odluke o transferu do zaključenja postupka žalbe.

- (31) Prije i nakon transfera u države članice premještanja, podnositelji zahtjeva uživaju prava i jamstva utvrđena u Direktivi 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹ i Direktivi 2013/33/EU, između ostalog u pogledu svojih posebnih prihvatnih i postupovnih potreba. Osim toga, Uredba (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća² i dalje se primjenjuje u pogledu podnositelja zahtjeva obuhvaćenih ovom Odlukom.
- (32) Trebalo bi poduzeti mjere radi izbjegavanja sekundarnih kretanja premještenih osoba iz države članice premještanja u druge države članice koje bi moglo ometati učinkovitu primjenu ove Odluke. Osobito, podnositelje zahtjeva trebalo bi obavijestiti o posljedicama njihova daljnjeg nezakonitog kretanja unutar država članica i o činjenici da, ako im država članica premještanja odobri međunarodnu zaštitu, u načelu imaju pravo samo na prava povezana s međunarodnom zaštitom u toj državi članici.

¹ Direktiva 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (SL L 180, 29.6.2013., str. 60.).

² Uredba (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o uspostavi sustava „Eurodac” za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Uredbe (EU) br. 604/2013 o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i o zahtjevima za usporedbu s podacima iz Eurodaca od strane tijela kaznenog progona država članica i Europolu u svrhu kaznenog progona te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1077/2011 o osnivanju Europske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (SL L 180, 29.6.2013., str. 1.).

(33) K tome, u skladu s ciljevima utvrđenima u Direktivi 2013/33/EU usklađivanje uvjeta prihvata među državama članicama trebalo bi doprinijeti ograničavanju sekundarnih kretanja podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu na koja utječu različiti uvjeti njihova prihvata. S ciljem postizanja istog cilja države članice trebale bi razmotriti nametanje obveza izvješćivanja i pružanje podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu materijalnih uvjeta prihvata kao što su smještaj, hrana i odjeća samo u naravi, kao i, prema potrebi, osiguravanje izravnog transfera podnositelja zahtjeva u državu članicu premještanja. Jednako tako, kao što je predviđeno stečevinom u području azila i Schengena, tijekom razdoblja razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu države članice ne bi trebale, osim zbog ozbiljnih humanitarnih razloga, podnositeljima zahtjeva izdavati nacionalne putne isprave, niti pružati im druge poticaje, kao što su oni financijski, koji bi mogli olakšati njihovo nezakonito kretanje u druge države članice. U slučaju nezakonitog kretanja u druge države članice podnositelje zahtjeva trebalo bi vratiti u državu članicu premještanja u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 604/2013.

- (34) Kako bi se izbjegla sekundarna kretanja korisnika međunarodne zaštite, države članice također bi trebale obavijestiti korisnike o uvjetima pod kojima zakonito mogu ući i boraviti u drugoj državi članici te bi trebale moći nametnuti obveze izvješćivanja. U skladu s Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹, države članice trebale bi od korisnika međunarodne zaštite koji nezakonito boravi na njihovim državnim područjima zahtijevati da se bez odgode vrati u državu članicu premještanja. U slučaju da osoba odbije dobrovoljno se vratiti, potrebno je izvršiti prisilni povratak u državu članicu premještanja.

Osim toga, ako je to predviđeno nacionalnim pravom, u slučaju prisilnog povratka u državu članicu premještanja, država članica koja izvršava prisilni povratak može odlučiti da izda nacionalnu zabranu ulaska koja bi na određeno vrijeme spriječila korisnika da ponovno uđe na državno područje te određene države članice.

- (35) Budući da je svrha ove Odluke suočavanje s hitnom situacijom i pružanje potpore Italiji i Grčkoj u jačanju njihovih sustava azila, njome bi im se trebalo omogućiti da, uz pomoć Komisije, sklope bilateralne sporazume s Islandom, Lihtenštajnom, Norveškom i Švicarskom o premještanju osoba koje ulaze u područje primjene ove Odluke. Takvi sporazumi također bi trebali odražavati osnovne elemente ove Odluke, posebno one koje se odnose na postupak premještanja te prava i obveze podnositelja zahtjeva, kao i one koje se odnose na Uredbu (EU) br. 604/2013.

¹ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

- (36) Posebnu potporu koja se pruža Italiji i Grčkoj putem sustava premještanja trebalo bi dopuniti dodatnim mjerama, od dolaska državljana trećih zemalja na državno područje Italije i državno područje Grčke do završetka svih primjenjivih postupaka, što bi trebali koordinirati EASO i druge relevantne agencije poput Frontexa koji koordinira vraćanje državljana trećih zemalja koji nemaju pravo ostanka na državnom području, u skladu s Direktivom 2008/115/EZ.
- (37) S obzirom na to da ciljeve ove Odluke ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji („UEU”). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (38) Ovom se Odlukom poštuju temeljna prava i postupaju se u skladu s načelima priznatima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- (39) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. tog Protokola, te države članice ne sudjeluju u donošenju ove Odluke te ona za njih nije obvezujuća niti se na njih primjenjuje.
- (40) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (41) S obzirom na hitnost situacije, ova Odluka trebala bi stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Odlukom uvode privremene mjere u području međunarodne zaštite u korist Italije i Grčke kako bi im se pružila potpora da se bolje nose s hitnom situacijom zbog iznenadnog priljeva državljana trećih zemalja u tim državama članicama.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „zahtjev za međunarodnu zaštitu” znači zahtjev za međunarodnu zaštitu kako je definirano u članku 2. točki (h) Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹;
- (b) „podnositelj zahtjeva” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja je podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u pogledu kojeg još nije donesena konačna odluka;

¹ Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL L 337, 20.12.2011., str. 9.).

- (c) „međunarodna zaštita” znači status izbjeglice i status osobe kojoj je odobrena supsidijarna zaštita kako je definirano u članku 2. točki (e) odnosno točki (g) Direktive 2011/95/EU;
- (d) „članovi obitelji” znači članovi obitelji kako je definirano u članku 2. točki (g) Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- (e) „premještanje” znači transfer podnositelja zahtjeva s državnog područja države članice koja je prema kriterijima utvrđenima u poglavlju III. Uredbe (EU) br. 604/2013 navedena kao odgovorna za razmatranje njegova zahtjeva za međunarodnu zaštitu na državno područje države članice premještanja;
- (f) „država članica premještanja” znači država članica koja postane odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. 604/2013 podnositelja zahtjeva nakon njegova ili njezina premještanja u državno područje te države članice.

Članak 3.

Područje primjene

1. Premještanje na temelju ove Odluke odvija se samo u pogledu podnositelja zahtjeva koji je svoj zahtjev za međunarodnu zaštitu podnio u Italiji ili u Grčkoj i za koje bi te države inače bile odgovorne u skladu s kriterijima za određivanje odgovorne države članice utvrđenima u poglavlju III. Uredbe (EU) br. 604/2013.
2. Premještanje u skladu s ovom Odlukom primjenjuje se samo na podnositelja zahtjeva s državljanstvom za koje udio odluka kojima se odobrava međunarodna zaštita u odnosu na prvostupanjske odluke o zahtjevima za međunarodnu zaštitu kako je navedeno u poglavlju III. Direktive 2013/32/EU iznosi 75 % ili više prema najnovijim raspoloživim podacima Eurostata o prosjeku Unije koji se ažuriraju tromjesečno. U slučaju osoba bez državljanstva u obzir se uzima zemlja prethodnog uobičajenog boravišta. Tromjesečno ažurirani podaci uzimaju se u obzir samo u pogledu podnositelja zahtjeva koji već nisu utvrđeni kao podnositelji zahtjeva koje bi se moglo premjestiti u skladu s člankom 5. stavkom 3. ove Odluke.

Članak 4.

Premještanje podnositelja zahtjeva među državama članicama

Prema dogovoru koji su države članice postigle rezolucijom od 20. srpnja 2015. predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća o premještanju iz Italije i iz Grčke 40 000 osoba kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita:

- (a) 24 000 podnositelja zahtjeva premješta se iz Italije na državno područje drugih država članica;
- (b) 16 000 podnositelja zahtjeva premješta se iz Grčke na državno područje drugih država članica.

Članak 5.

Postupak premještanja

1. Za potrebe administrativne suradnje potrebne za provedbu ove Odluke, svaka država članica imenuje nacionalnu kontaktnu točku čiju adresu dostavlja drugim državama članicama i EASO-u. Države članice u suradnji s EASO-m i drugim relevantnim agencijama poduzimaju sve odgovarajuće mjere za uspostavu neposredne suradnje i razmjene informacija među nadležnim tijelima, među ostalim i u pogledu razloga iz stavka 7.
2. Države članice u redovitim vremenskim razmacima, a najmanje svaka tri mjeseca, navode broj podnositelja zahtjeva koji se mogu brzo premjestiti na njihovo državno područje i sve druge relevantne informacije.

3. Na temelju tih informacija Italija i Grčka, uz pomoć EASO-a i, ako je to primjenjivo, uz pomoć časnika za vezu država članica iz stavka 8. ovog članka, utvrđuju pojedinačne podnositelje zahtjeva koje bi se moglo premjestiti u druge države članice te, što je prije moguće, kontaktnim točkama tih država članica dostavljaju sve relevantne informacije. U tu se svrhu prednost daje ugroženim podnositeljima zahtjeva u smislu članaka 21. i 22. Direktive 2013/33/EU.
4. Nakon što to odobri država članica premještanja, Italija i Grčka što je prije moguće, savjetujući se s EASO-om, donose odluku o premještanju svakog utvrđenog podnositelja zahtjeva u konkretnu državu članicu premještanja i obavješćuju podnositelja zahtjeva u skladu s člankom 6. stavkom 4. Država članica premještanja može donijeti odluku o neodobravanju premještanja podnositelja zahtjeva samo ako za to postoje opravdani razlozi kako je navedeno u stavku 7. ovog članka.
5. Podnositelji zahtjeva čiji se otisci prstiju moraju uzeti u skladu s obvezama utvrđenima u članku 9. Uredbe (EU) br. 603/2013 mogu se predložiti za premještanje samo ako su im otisci prstiju uzeti i dostavljeni središnjem sustavu Eurodaca u skladu s tom Uredbom.
6. Transfer podnositelja zahtjeva na državno područje države članice premještanja obavlja se što je prije moguće nakon datuma obavijesti dotičnoj osobi o odluci o transferu iz članka 6. stavka 4. Italija i Grčka državi članici premještanja dostavljaju podatke o mjestu i vremenu transfera, kao i sve druge relevantne informacije.

7. Države članice zadržavaju pravo odbiti premještanje podnositelja zahtjeva samo ako za njega ili nju postoje opravdani razlozi da ih se smatra prijetnjom za državnu sigurnost ili javni red ili ako postoje ozbiljni razlozi za primjenu odredaba o isključenju utvrđenih u člancima 12. i 17. Direktive 2011/95/EU.
8. Za provedbu svih aspekata postupka premještanja opisanog u ovom članku države članice, nakon razmjene svih relevantnih informacija, mogu donijeti odluku o imenovanju časnika za vezu za Italiju i za Grčku.
9. U skladu s pravnom stečevinom EU-a, države članice u potpunosti provode svoje obveze. U skladu s tim, Italija i Grčka jamče identifikaciju, registraciju i uzimanje otisaka prstiju za postupak premještanja te se uspostavljaju potrebni mehanizmi. Podnositelji zahtjeva koji izbjegavaju postupak premještanja isključuju se iz premještanja.
10. Postupak premještanja predviđen ovim člankom mora biti dovršen što je prije moguće a najkasnije dva mjeseca od navoda države članice premještanja iz stavka 2. osim ako se dopuštenje države članice premještanja iz stavka 4. dogodi manje od dva tjedna prije isteka tog razdoblja od dva mjeseca. U takvom slučaju vremenski rok za dovršetak postupka premještanja može se produžiti za razdoblje koje nije dulje od dva tjedna. Osim toga taj se vremenski rok može produžiti za dodatno razdoblje od četiri tjedna, prema potrebi, ako Italija ili Grčka opravdaju objektivne praktične prepreke koje sprečavaju da se transfer dogodi.

Ako postupak premještanja nije dovršen unutar tih rokova te osim ako se Italija i Grčka s državom članicom premještanja dogovore o razumnom produljenju roka, Italija i Grčka ostaju odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. 604/2013.

11. Nakon premještanja podnositelja zahtjeva država članica premještanja uzima otiske prstiju podnositelja zahtjeva i dostavlja ih središnjem sustavu Eurodaca u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 603/2013 i ažurira skupove podataka u skladu s člankom 10. i, gdje je to primjenjivo, člankom 18. te Uredbe.

Članak 6.

Prava i obveze podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji su obuhvaćeni ovom Odlukom

1. Pri provedbi ove Odluke države članice najbolji interes djeteta smatraju primarnom brigom.
2. Države članice osiguravaju da se članovi obitelji koji spadaju u područje primjene ove Odluke premjeste na državno područje iste države članice.
3. Prije odluke o premještanju podnositelja zahtjeva Italija i Grčka obavješćuju podnositelja zahtjeva o postupku premještanja kako je utvrđeno u ovoj Odluci na jeziku koji podnositelj zahtjeva razumije ili se opravdano pretpostavlja da ga razumije.
4. Nakon donošenja odluke o premještanju i prije stvarnog premještanja, Italija odnosno Grčka obavješćuje dotičnu osobu o odluci o njezinu premještanju u pisanom obliku. U toj se odluci navodi država članica premještanja.

5. Podnositelj zahtjeva ili korisnik međunarodne zaštite koji uđe u državno područje države članice koja nije država članica premještanja, a da ne udovoljava uvjetima za boravak u toj drugoj državi članici, mora se odmah vratiti. Država članica premještanja preuzima natrag tu osobu.

Članak 7.

Operativna potpora Italiji i Grčkoj

1. Kako bi se pružila potpora Italiji i Grčkoj da se bolje nose s iznimnim pritiskom na svoje sustave azila i migracijske sustave do kojih dolazi zbog aktualnog povećanog migracijskog pritiska na njihove vanjske granice, države članice povećavaju svoju operativnu potporu u suradnji s Italijom i Grčkom u području međunarodne zaštite odgovarajućim aktivnostima koje koordiniraju EASO, Frontex i druge relevantne agencije, osobito stavljanjem na raspolaganje, prema potrebi, nacionalnih stručnjaka za sljedeće aktivnosti potpore:
- (a) pregled državljana trećih zemalja koji dolaze u Italiju i u Grčku, uključujući njihovu jasnu identifikaciju, uzimanje otisaka prstiju i registraciju i, gdje je to primjenjivo, registraciju njihovih zahtjeva za međunarodnu zaštitu i, na zahtjev Italije ili Grčke, njihovu početnu obradu;
 - (b) pružanje informacija i posebne vrste pomoći podnositeljima zahtjeva ili potencijalnim podnositeljima zahtjeva koje bi se moglo premjestiti u skladu s ovom Odlukom;
 - (c) pripremu i organizaciju operacija povratka državljana trećih zemalja koji se nisu prijavili za međunarodnu zaštitu ili čije je pravo da ostanu na području isteklo.

2. Osim potpore koja se pruža u skladu sa stavkom 1. te kako bi se olakšala provedba svih koraka postupka premještanja, Italiji i Grčkoj prema potrebi pruža se posebna potpora putem odgovarajućih aktivnosti kojima koordiniraju EASO, Frontex i druge relevantne agencije.

Članak 8.

Dopunske mjere koje trebaju poduzeti Italija i Grčka

1. Italija i Grčka, na ...^{*}, Komisiji predstavljaju hodogram u kojem su sadržane odgovarajuće mjere u području azila, prvog prihvata i vraćanja u svrhu jačanja kapaciteta, kvalitete i učinkovitosti svojih sustava u tim područjima kao i mjere za osiguravanje odgovarajuće provedbe ove Odluke. Italija i Grčka u potpunosti će provoditi taj hodogram.
2. Ako Italija ili Grčka ne poštuju obveze iz stavka 1. ovog članka, nakon što se dotičnoj državi pruži prilika da izloži svoje stajalište, Komisija može u pogledu dotične države članice odlučiti suspendirati primjenu ove Odluku na razdoblje od najviše tri mjeseca. Komisija može odlučiti da se takva suspenzija jednom produlji za dodatno razdoblje od najviše tri mjeseca. Takva suspenzija ne utječe na transfere podnositelja zahtjeva koji su u tijeku nakon što su ih je odobrila država članica premještanja u skladu s člankom 5. stavkom 4.

^{*} SL: molimo umetnuti datum stupanja na snagu ove Odluke.

Članak 9.
Daljnje hitne situacije

U slučaju hitne situacije zbog iznenadnog priljeva državljana trećih zemalja u neku državu članicu, Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, može donijeti privremene mjere u korist dotične države članice, u skladu s člankom 78. stavkom 3. UFEU-a. Takve mjere mogu uključivati, prema potrebi, suspenziju sudjelovanja te države članice u premještanjima predviđenima ovom Odlukom kao i moguće kompenzacijske mjere za Italiju i za Grčku.

Članak 10.
Financijska potpora

Država članica premještanja dobiva paušalni iznos od 6 000 EUR za svaku osobu premještenu u skladu s ovom Odlukom. Financijska potpora provodi se primjenom postupaka utvrđenih u članku 18. Uredbe (EU) br. 516/2014.

Članak 11.

Suradnja s pridruženim državama

Uz pomoć Europske komisije, mogu se sklopiti bilateralni aranžmani između Italije i Islanda, Lihtenštajna, Norveške odnosno Švicarske te između Grčke i Islanda, Lihtenštajna, Norveške odnosno Švicarske o premještanju podnositelja zahtjeva s državnog područja Italije i državnog područja Grčke na državno područje dotičnih država. U tim sporazumima trebalo bi na odgovarajući način uzeti u obzir osnovne elemente ove Odluke, posebno one koje se odnose na postupak premještanja te prava i obveze podnositelja zahtjeva.

Članak 12.

Izvješćivanje

Na temelju informacija koje pružaju države članice i relevantne agencije, Komisija svakih šest mjeseci podnosi izvješća Vijeću o provedbi ove Odluke.

Na temelju informacija koje pružaju Italija i Grčka, Komisija također podnosi izvješće Vijeću svakih šest mjeseci o provedbi hodogramâ iz članka 8.

Članak 13.
Stupanje na snagu

1. Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se do ... *
3. Primjenjuje se na osobe koje uđu na državno područje Italije ili Grčke od ... ** do ... *, kao i na podnositelje zahtjeva koji su na državno područje tih država članica ušli od ... *** nadalje.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik

* SL: molimo umetnuti datum: 24 mjeseca od stupanja na snagu ove Odluke.

** SL: molimo umetnuti datum stupanja na snagu ove Odluke.

*** SL: molimo umetnuti datum: jedan mjesec prije stupanja na snagu ove Odluke.